AUDIT
MAGAZINE

INTERVIEWS | 1 JANUARI 2019

EEN CRISIS DIE GROTER IS DAN WIJZELF

Auteur: Drs. Margot Hovestad RO - Raymond Wondergem Msc RO
Beeld: Ruud Veltenaar - Bill Mead - Gose Ignacio Pompes - Ante Hamersmit
Leestijd: 7 min

Een interview met Ruud Veltenaar, keynotespreker op het komende IIA Congres. Zijn belangrijkste boodschap is dat de mensheid voor een grote uitdaging staat, namelijk de veranderingen in het klimaat. Dat wij nu echt moeten starten om daar veranderingen in aan te brengen, anders zadelen we onze kinderen en kleinkinderen met een groot probleem op.

Wie is Ruud Veltenaar?

“Ik ben een gepassioneerd mens die zich bezighoudt met de trends en ontwikkelingen met impact op onze welvaart, welzijn, leven en werk. Ik focus me vooral op wat mensen zouden moeten doen in onze wereld, die in sneltreinvaart transformeert naar een volgende fase in onze beschaving. Wat betekent het om te leiden en te innoveren vanuit een ontketende toekomst? Hoe kun je in plaats van succes, maximale meerwaarde creëren voor jezelf en anderen?”

Kunt u iets vertellen over uw boodschap op het IIA Congres?

“Mijn verhaal gaat over de transitie van onze wereld naar een volgende fase in onze beschaving. We leven in een veranderend tijdperk. Een onvermijdelijke en onomkeerbare transformatie noem ik het. Of een stap in onze evolutie die

© AuditMagazine.nl

ons een betere wereld brengt. Iedereen wordt meegenomen in deze transitie. Wij mensen hebben hierin geen keuze. Er zijn verschillende drijfveren om deze transitie te bewerkstelligen. De eerste is de drijfveer crisis. Wanneer mensen in een crisis zitten die groter is dan ze zelf zijn, kan het gedrag fundamenteel veranderen. Deze fundamentele verandering is belangrijk omdat wij een paar transities te doorlopen hebben."

Ruud Veltenaar: "De overheid krijgt een andere rol en gaat krimpen, wordt de 'onderheid'. En de onderdanen worden 'overdanen'"

Welke dan?

"Dat is ten eerste de transitie van een fossiele brandstofvoorziening naar een duurzame energiehuishouding. Ten tweede de overgang van een lineaire naar een circulaire economie. Dit doen wij niet uit ons zelf. Iedereen wijst naar elkaar. We verkeren in een ecologische crisis, de onbeheersbare klimaatverandering, die wij deze eeuw niet onder controle krijgen en die veel impactvoller wordt dan de media ons voorspiegelen."

"Het akkoord van Parijs gaat uit van een maximale gemiddelde opwarming van de aarde van 1,5 graad, terwijl wij bij het MIT hebben berekend dat de stijging minimaal 3 graden is deze eeuw. Als de aarde gemiddeld met 1,5 graad opwarmt, heeft dit consequenties voor bijvoorbeeld de temperatuur in delen van Afrika. Die stijgt met gemiddeld 10 graden en dan ontstaat een situatie waarin mensen niet meer kunnen leven. Deze stijging heeft invloed op onze welvaart, want wie gaat deze rekening betalen? Niemand wil deze rekening betalen. De grootste verbruiker van energie is de industrie, maar die wil de rekening niet betalen. De politiek laat de burger de rekening betalen, die vervolgens met gele hesjes de straat op gaat."

Hoe kunnen wij hier iets aan doen?

"Mensen hebben twee drijfveren om te veranderen. De eerste is het verlangen naar iets dat heel groot is, dan

veranderen mensen. Ten tweede moet de mens, zoals eerder gezegd, in een crisis zitten die groter is dan ze zelf zijn. De crisis is continent-, politiek- religie-overstijgend. Iedereen op de wereld krijgt met de ecologische verandering op een draconische manier te maken, waardoor wij gedwongen worden om te veranderen. Anders overleven wij niet als soort.

Of het te laat is? Het is te laat voor onze generatie en de generatie na ons. Pas de volgende eeuw is deze crisis voorbij en is het klimaat weer 'onder controle'. Dit is voor ons als soort niet te laat. Als we daar al drie generaties hevig last van hebben dan is dat kosmisch gezien een vonkje voor ons als soort. Ik ben optimistisch over de toekomst, we gaan de energietransformatie vervolmaken; ook als de Shells van deze wereld blijven tegenwerken."

"Of het te laat is? Het is te laat voor onze generatie en de generatie na ons"

Op uw website staat dat u duidelijkheid verschaft over de impact van exponentiële technologie en de toekomst van sectoren. Kunt u daar iets meer over vertellen?

"Om de wereld te veranderen moeten we proactief anticiperen en acteren ten aanzien van het creëren van een wereld waar we allemaal naar verlangen. En dat bestaat uit drie elementen: exponentiële technologieën, sociale innovatie en democratisering van producten en diensten. De exponentiële technologieën zijn facilitators van deze sociale innovaties. Dit geldt voor burgerinitiatieven (voor elkaar, met elkaar) onafhankelijk van de overheid en bedrijfsleven. Als we dit met elkaar kunnen, dan leidt dit tot democratisering van producten, diensten en zelfs van bezit."

Waar zorgen deze initiatieven dan voor?

"Deze initiatieven herstellen een belangrijke weeffout in de huidige machtsverhouding tussen burgers, overheid en het bedrijfsleven. Het liberale gedachtegoed heeft ervoor gezorgd dat de belangen van het bedrijfsleven te zwaar wegen. Een voorbeeld hiervan is het immorele, onmenselijke en schandalige besluit van het kabinet dat we ondernemingen niet doorbelasten op hun CO_2-uitstoot. Omdat deze ondernemingen anders naar het buitenland verdwijnen. Dat is puur gebrek aan historisch besef. Nederland stoot al te veel CO_2 uit en bij het verminderen hiervan presteert Nederland zelfs als slechtste in Europa."

Hoe kunnen we dat verminderen?

"Een voorbeeld van exponentiële technologieën die leiden tot sociale innovaties die weer leiden tot democratisering zie je in de energiesector. Denk aan zonnepanelen. Particulieren kunnen straks zelf energie opwekken tegen kosten die lager zijn dan drie eurocent per kilowatt. De grote energiemaatschappijen vragen 22 eurocent per kilowatt. De oorzaak van dit verschil is onder andere dat de capaciteit van de zonnepanelen steeds sneller stijgt en de kosten dalen. Hierdoor kunnen burgers voldoende energie zelf opwekken en ontstaan er energiecoöperaties. Bovendien leidt de urbanisatie en het gebruik van internet of things (IoT) tot een viervoudige vraag naar energie."

Hoe gaan we dat 'managen'?

"Verwacht wordt dat 60% van deze extra vraag voorzien wordt door zonne-energie en de helft daarvan wordt opgewekt door burgerinitiatieven. De burgers zijn straks de grootste producent van energie, waar de overheid en de energiemaatschappijen niet op anticiperen. Burgers worden onafhankelijker en in ieder geval wederzijds afhankelijk van de overheid en de energiemaatschappijen. We worden een gelijkwaardige gesprekspartner, we worden medebepaler."

Welke gevolgen hebben deze ontwikkelingen voor de overheid en het bedrijfsleven?

“De hiervoor genoemde ontwikkeling met betrekking tot energie zul je ook terugzien bij andere bedrijven. Immorele bedrijven, zoals Uber, Airbnb en Deliveroo zijn slavendrijvers, door de technologische ontwikkelingen en daling van kosten komen soortgelijke platformen ook binnen het bereik van burgers. De burgers gaan namelijk hun eigen mobiliteitsplatformen starten. Hier is sprake van samenwerking tussen burgers en burgers die voor elkaar zorgen. Daardoor krijgt de overheid een andere rol en gaat krimpen, wordt de ‘onderheid’. En de onderdanen worden ‘overdanen’.”

Wat wordt de rol van de overheid dan?

“De overheid hoeft niet meer te zorgen voor de burgers, maar krijgt een faciliterende rol. De overheid moet ervoor zorgen dat de samenleving functioneert. Een aantal taken die de overheid nu heeft wordt overgenomen door de burgers. Bovendien gaat de macht verschuiven van de centrale overheid naar de decentrale overheid in de grote steden. De burgers zullen zich meer gaan verenigen in de grote steden naarmate zij meer het initiatief nemen ten aanzien van wat en hoe zij het willen. En dus de samenwerking zoeken met het college van B&W. Deze verschuiving ziet Den Haag niet helemaal aankomen.”

Hoe gaat Nederland om met het Klimaatakkoord?

Wat betreft het Klimaatakkoord heeft Nederland te maken met een poldercultuur. Alleen is polderen niet effectief in tijden van crisis. De energiesector, die ook aan tafel zit, wil helemaal niet (snel) verduurzamen. De energiemaatschappijen hebben een te groot financieel belang, zoals Nuon die investeringen heeft in kolencentrales. Zij willen en/of kunnen deze investeringen niet versneld afschrijven. Bij roken ging het bijvoorbeeld wel goed. Dat kwam omdat de tabaksindustrie niet aan tafel zat. Onlangs was er een akkoord over gezonde voeding. Daar zaten onder andere bedenkelijke voedings- en frisdrankenbedrijven aan tafel. Het gevolg was een halfslachtig compromis. Hetzelfde geldt voor de energietafel, daar zitten partijen aan tafel die elkaar al meer dan een kwart eeuw in een wurggreep houden.”

“De energiesector wil helemaal niet (snel) verduurzamen. Energiemaatschappijen hebben een te groot financieel belang”

Welke oplossingen ziet u nog meer?

“In de tweede helft van deze eeuw verhevigt de ecologische crisis. Nu zien we al de eerste signalen. In 2018 waren de Chablis-druiven in Groningen van dezelfde kwaliteit als in Frankrijk, omdat het zo warm was in Nederland. Naast de droogte van afgelopen zomer zijn dit kleine symptomen die wijzen op de aanstaande crisis. De gevolgen van het stijgen van de temperatuur zijn voor de mensen in Afrika nog drastischer dan voor ons. Bovendien krijgen de noord- en zuidpool ook te maken met een stijging van meer dan 10 graden Celsius. Maar de meeste mensen weten dat niet, en klagen als ze te weinig sneeuw tijdens de wintersportvakantie hebben. Het heeft nog onvoldoende impact op onze welvaart en daarom is er nog weinig veranderingsbereidheid. We zijn zo een slecht voorbeeld voor onze kinderen. Als je je zó gedraagt, dan houd je niet van je kinderen.”

“Op het IIA Congres wil ik toekomstige oplossingen laten zien. Hoe kun je als je proactief bent een bijdrage leveren. Ik wil een ‘call to action’ doen. Bijvoorbeeld door te investeren in zonnepanelen, minder vlees te eten en minder voedsel weg te gooien. We gooien meer dan de helft van het voedsel weg dat we produceren. Dit heeft een enorme impact op de CO_2-reductie, en je kunt er morgen mee beginnen. Ik vlieg alleen intercontinentaal, binnen Europa en een actieradius van 1000 km gebruik ik mijn Tesla.”

Hoe verandert het werk van de internal auditor door deze ontwikkelingen?

“Internal auditors richten zich momenteel te veel op financiën en accreditatie. Het gaat bijna alleen maar om geld. De internal auditor moet zich veel meer richten op de keten, van het begin tot en met het eind. Dus: wat koopt een bedrijf in om producten te maken en wat gebeurt er met deze producten. De maatschappij kijkt niet alleen meer naar de financiële impact van de totale keten, maar ook naar de sociale en ecologische impact. Dan heeft de maatschappij behoefte aan betrouwbare audits om te kijken of een organisatie waardecreërend, verplaatsend en/of vernietigend is. Burgers gaan afscheid nemen van organisaties die een waardevernietigend businessmodel hebben. Bovendien richt de internal auditor dan zich niet alleen op de eigen organisatie.”

“Een belangrijk raamwerk voor de internal auditor worden de ‘sustainable development goals’ van de Verenigde Naties.

Steeds meer bedrijven worden gedaagd in verband met de naleving van deze doelstellingen. In de toekomst komen er ethische counsels, waarbij de internal auditor een belangrijke rol gaat spelen. Dus internal auditor: ga je verdiepen in de ‘sustainable climate goals’ van de Verenigde Naties en stop met het verspillen van kostbare tijd!”

Over
Ruud Veltnaar MBA MPhil is een inspirator, filosoof, TED-spreker en trendwatcher. Daarnaast verzorgt hij colleges en masterclasses op diverse universiteiten en business schools in binnen- en buitenland.

Tags: Lerend vermogen

Bron url: https://auditmagazine.nl/interviews/een-crisis-die-groter-is-dan-wijzelf/